

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
FM/2013/1482 U

Uw brief (kenmerk)
2013Z15576

Bijlagen
1

Datum 16 september 2013

Betreft Beantwoording kamervragen van het lid Nijboer (PvdA) over het
ontwijken van het provisieverbod

Geachte voorzitter,

Bijgaand treft u de antwoorden op de vragen van het lid Nijboer (PvdA) over de
verstrekking van kredieten aan financieel adviseurs door verzekeraars en het
ontwijken van het provisieverbod (ingezonden 5 augustus 2013).

Hoogachtend,
de minister van Financiën,

J.R.V.A. Dijsselbloem

1

Bent u bekend met het artikel 'AFM wil zicht op kredieten intermediairs' in het Financieele Dagblad van 3 juli 2013? 1)

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2013/1482 U

Antwoord:

Ja.

2

Deelt u de mening dat belangenvermenging tussen financieel adviseurs en financiële instellingen, zoals banken en verzekeraars, moet worden bestreden zodat de consument erop kan vertrouwen dat hij een eerlijk advies krijgt?

Antwoord:

Ja, er mogen geen verkeerde prikkels ontstaan tussen aanbieders en financieel adviseurs.

3

Hoe beoordeelt u de verstrekking van bedrijfsfinanciering en hypotheek met rentekortingen aan financieel intermediairs door verzekeraars in het licht van het ingegane provisieverbod?

Antwoord:

Het beginsel is dat sturing door de aanbieder in het advies van de financieel adviseur vermeden moet worden, omdat dat ten koste van het belang van de klant kan gaan. Als geen sprake is van een link tussen de (gunstige) voorwaarden voor de bedrijfsfinanciering of hypotheek en de productie door de financieel adviseur, zie ik geen bezwaar tegen een rentekorting die door de adviseur is uitonderhandeld.

4

Deelt u de mening dat het verstrekken van deze 'kortingskredieten' aan financieel adviseurs door verzekeraars of andere financiële instellingen vragen oproept over de onpartijdigheid van het advies van een adviseur? Zo ja, hoe bent u voornemens deze praktijk van concessionele kredieten tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De onpartijdigheid van de financieel adviseurs en bemiddelaars wordt zoveel mogelijk geborgd door het provisieverbod. Adviseurs, bemiddelaars en aanbieders zullen daarnaast vanuit hun eigen rol zelf steeds de vraag moeten stellen of onderlinge afspraken en geldstromen passen in de nieuwe marktverhoudingen zoals die zijn ontstaan door het provisieverbod. Daarover gaat de AFM ook waar nodig de dialoog aan.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2013/1482 U

Daarnaast is transparantie van belang. In het dienstverleningsdocument dient een financieel dienstverlener inzicht te bieden in de aard en reikwijdte van zijn dienstverlening en eventuele belangen die daarbij een rol kunnen spelen.

5

Hoeveel financieel adviseurs hebben een lopend kortingskrediet van een verzekeraar of andere financiële instelling en welk percentage van de beroepsgroep betreft het hier bij benadering?

6

Wat is bij benadering de uitstaande omvang van de kortingskredieten die de grootste vier verzekeraars hebben verstrekt aan financieel adviseurs en wat is de omvang van de uitstaande kortingskredieten die sinds 1 januari 2013 zijn versterkt aan financieel adviseurs door verzekeraars?

Antwoord:

Over hoeveel financieel adviseurs een kortingskrediet hebben lopen bij een verzekeraar heb ik geen informatie. De omvang van die kredieten is mij ook niet bekend. Dat adviseurs en bemiddelaars vaak financiering van een verzekeraar krijgen kent twee achtergronden. Ten eerste is er veelal sprake van een historische achtergrond van een nauwe relatie. Ten tweede geldt voor het financieren van het overnemen van een portefeuille van een andere adviseur/bemiddelaar dat verzekeraars dit doen, omdat voor andere mogelijke financiers de portefeuille geen adequaat onderpand vertegenwoordigt.

7

Hoe staat het met de voortgang van het in de brief van 18 september 2012 2) toegezegde onderzoek naar aanleiding van het voorstel van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), in haar wetgevingsbrief van 13 september 2012 3), voor een

verbod op de incasso van de verzekeringspremie door de financieel intermediair voor de producten waarvoor het provisieverbod geldt?

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2013/1482 U

Antwoord:

In de consultatieversie van de Wijzigingswet Financiële Markten 2015¹ wordt een voorstel gedaan om het incassorecht te beperken tot verzekeringen die niet onder het provisieverbod vallen. Dit is de vertaling van de uitkomst van het onderzoek naar aanleiding van de wetgevingsbrief van de AFM 2012.

8

Geldt in de huidige Wet financieel toezicht (Wft) een maximumtermijn voor het aanhouden van de opbrengsten van de incasso van de verzekeringspremies op de rekening-courant van de financieel intermediair die deze premies heeft geïnd?

Antwoord:

Nee, in de Wft is hierover op dit moment niets geregeld. Op grond van artikel 4:15 van de Wft kunnen wel bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de premie-incasso door de bemiddelaar ten aanzien van verzekeringen die onder het provisieverbod vallen. Ik zal daartoe overgaan als daar aanleiding voor is.

9

Hoe staat u tegenover een periodieke evaluatie van het provisieloos werken door de AFM, daarbij gelet op de signalen vanuit de AFM dat er nog veel misstanden en problemen zijn rondom het provisieverbod? 4)

Antwoord:

Het is heel belangrijk dat de AFM in de gaten houdt dat de markt zich ontwikkelt in de richting die met het provisieverbod is beoogd, namelijk van productgedreven verkoop naar klantgerichte advisering. Met het provisieverbod wordt een marktmodel beoogd waarmee de consument er op kan vertrouwen dat zijn adviseur in zijn belang werkt. De werking van het provisieverbod is dermate ingrijpend dat nog wel enige tijd sprake zal zijn van een zoektocht naar nieuwe manieren van werken waarbij steeds weer uitdagingen overwonnen moeten worden. De AFM en ik zijn voortdurend alert op de uitdagingen bij deze transitie en spelen daar zo nodig op in.

¹ <http://www.internetconsultatie.nl/wijzigingswetfm2015>

10

Heeft u —eventueel via de AFM- inzicht in de mate waarin het provisieverbod wordt ontweken, bijvoorbeeld door het onterecht afsluiten van een servicecontract? Hoe wordt hier tegenop getreden?

11

Heeft u —eventueel via de AFM- inzicht in de mate waarin mensen met dubbele kosten worden gecofronteerd, bijvoorbeeld door nogmaals te laten betalen voor advies waarvoor reeds betaald is? Hoe wordt hier tegenop getreden?

Antwoord:

De AFM ziet marktpartijen op verschillende manieren omgaan met het provisieverbod. Zo heeft de AFM bijvoorbeeld bijzondere aandacht voor afspraken tussen aanbieders en bemiddelaars die in praktische zin neerkomen op provisiestromen tussen aanbieders en bemiddelaars. Ook is de AFM gericht onderzoek aan het doen naar de verplichting voor aanbieders om advies- en distributiekosten rechtstreeks in rekening te brengen bij consumenten en het kostprijsmodel voor de berekening van deze kosten. De zorgen van de AFM over de naleving van het provisieverbod betreffen een minderheid; het overgrote deel van de adviseurs en bemiddelaars handelt wel degelijk in het belang van de klant en maakt geen misbruik van eventuele verwarring onder consumenten over het provisieverbod, zo is de indruk van de AFM.

De AFM heeft sinds de introductie van het provisieverbod ongeveer 160 meldingen ontvangen over mogelijke misstanden als gevolg van het provisieverbod. Het grootste deel van deze meldingen gaat over serviceabbonementen of over het specifiek in rekening brengen van dubbele kosten. Klanten die voor 1 januari 2013 een product hebben afgesloten en daarvoor provisie hebben betaald, hebben de gerechtvaardigde verwachting dat daar bepaalde dienstverlening gedurende de looptijd van het product tegenover moet staan. Omdat dienstverleners en consumenten hier voorheen vaak geen expliciete afspraken over hebben gemaakt leidt dit tot verwarring. Veel vragen, meldingen en klachten van consumenten en ondernemers (bijvoorbeeld: is het terecht dat ik hiervoor moet betalen en waar betaal ik dan precies voor?) komen dan ook bij de AFM terecht.

Omdat niet alle marktpartijen slagen in de naleving van het provisieverbod en mede aan de hand van bovenstaande meldingen, doet de AFM onderzoek naar

serviceabonnementen. In dit onderzoek wordt onder meer naar het risico van dubbele kosten gekeken.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2013/1482 U

- 1) Het Financieele Dagblad. 'AFM wil zicht op kredieten intermediairs'. 3 juli 2013.
- 2) <http://www.afm.nl/~/media/files/afm/2012/wetgevingsbrief-minfin-tweedekamer.asffic>
- 3) <http://www.afm.nl/~/media/files/afm/2012/wetgevingsbrief-afm.ashx>
- 4) www.nu.nl. 'Veel misstanden rond provisieverbod'. 24 juli 2013. Link: <http://www.nu.nl/economie/3533693/veel-misstanden-rond-provisieverbod.html>